

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 194/07-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. Z., S., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., Č., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 52/2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Z. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2007 doručená sťažnosť J. Z. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) vedenom pod sp. zn. 12 C 52/2003.

Sťažovateľ, ktorý vystupuje v konaní pred okresným súdom v procesnom postavení odporcu, tvrdí, že „Súd vo veci uskutočnil iba jedno pojednávanie a to dňa 10. 06. 2005. Okresný súd ..., ktorý vec prejednáva pod č. k. 12 C 52/2003, postupuje v konaní s vážnymi prieťahmi“. Sťažovateľ podal 5. februára 2007 sťažnosť na prieťahy v predmetnom konaní predsedovi okresného súdu, ktorý mu v odpovedi sp. zn. Spr. 3/07-st' z 21. februára 2007 oznámil, že „zo strany konajúceho sudcu nedošlo k subjektívnym prieťahom a vo veci sa koná“.

Dobu konania ani postup okresného súdu, ktorým malo byť porušené označené základné právo, sťažovateľ bližšie nekonkretizoval.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označeného základného práva postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 52/2003, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúma, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (napr. I. ÚS 53/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu teda nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto

preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Účelom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec len prerokoval. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníkov a postup súdu (napr. II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98, I. ÚS 47/03).

1. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd nahliadol do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 12 C 52/2003, z ktorého zistil nasledovný priebeh sťažovateľom napadnutého konania.

Dňa 10. apríla 2003 D. Z., K. (ďalej len „žalobkyňa“) podala žalobu o vyporiadanie BSM proti sťažovateľovi.

Okresný súd 20. mája 2003 vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku, tá mu 4. júna 2003 predložila potvrdenie o svojich majetkových pomeroch.

Okresný súd 25. júna 2003 vyzval žalobkyňu predložiť doklady o jej osobných, majetkových a rodinných pomeroch a požiadal Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Slovenskej republiky – Dopravný inšpektorát K. oznámiť, či žalobkyňa je držiteľkou motorového vozidla. Taktiež požiadal Katastrálny úrad, Správu katastra K. oznámiť, či je žalobkyňa vlastníčkou nehnuteľnosti, a Okresný úrad, odbor sociálnych vecí K. oznámiť jej majetkové pomery.

Okresný súd 5. septembra 2003 predvolal žalobkyňu na 16. september 2003 na informatívny výsluch, na ktorom žalobkyňa oznámila, že okresnému súdu predložila potvrdenia o svojich majetkových pomeroch a vzhľadom na svoju finančnú situáciu žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Okresný súd uznesením zo 16. septembra 2003 priznal žalobkyni oslobodenie od súdnych poplatkov.

Okresný súd 30. októbra 2003 vyzval žalobkyňu, aby prostredníctvom svojho advokáta do 10 dní odstránila nedostatky podania. Právny zástupca žalobkyne 9. marca 2004 písomným podaním „*upresnil jednotlivé veci zahrnuté do masy BSM*“ a „*spresnil i petit návrhu*“.

Okresný súd uznesením z 31. mája 2004 „*podanie navrhovateľky, ktoré došlo súdu dňa 10. apríla 2003*“ odmietol. Podľa názoru okresného súdu návrh „*...opätovne neobsahoval obligatórne náležitosti riadneho návrhu...*“. Krajský súd na základe odvolania žalobkyne uznesením sp. zn. 23 Co 362/04 z 10. septembra 2004 zrušil prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (krajský súd sa „*s postupom okresného súdu nestotožnil*“, lebo „*vytýkané vady návrhu neboli prekážkou prejednávania vecí*“). Okresnému súdu bola vec z krajského súdu vrátená 8. októbra 2004.

Okresný súd 21. októbra 2004 doručil žalobu sťažovateľovi na vyjadrenie.

Sťažovateľ sa k žalobe písomne vyjadril 7. decembra 2004 prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Žiadal určiť hodnotu majetku v BSM sumou 853 000 Sk a určiť, že vlastníčkou majetku je žalobkyňa, a žiadal, aby mu bola prisúdená polovičná suma hodnoty majetku.

Okresný súd 16. februára 2005 stanovil termín pojednávania na 15. apríl 2005 a súčasne zaslal sťažovateľovi vyjadrenie žalobkyne. Právny zástupca sťažovateľa 13. apríla 2005 ospravedlnil svoju neúčast' a aj neúčast' sťažovateľa na pojednávaní. Okresný súd pojednávanie konané 15. apríla 2005 odročil na 10. jún 2005.

Pojednávanie konané 10. júna 2005 (prítomní účastníci a ich právni zástupcovia) bolo po vypočutí účastníkov odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania. Žalobkyňa 14. júna 2005 a sťažovateľ 17. júna 2005 predložili návrhy na doplnenie dokazovania.

Okresný súd 18. augusta 2005 ustanovil znalca Ing. M. S., K., na určenie ceny bytovej nehnuteľnosti patriacej do BSM a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Sťažovateľ 21. septembra 2005 podal proti uzneseniu z 18. augusta 2005 odvolanie v časti týkajúcej sa platenia preddavku na trovy dokazovania z dôvodu, že on znalecké dokazovanie nenavrhol.

Krajskému súdu bol súdny spis predložený 28. septembra 2005. Okresnému súdu bolo 2. februára 2006 doručené uznesenie krajského súdu zo 16. decembra 2005 (sp. zn. 5 Co 457/2005) o zrušení prvostupňového rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie v časti súvisiacej s uložením povinnosti sťažovateľovi zložiť preddavok na znalecké dokazovanie. Uznesenie bolo účastníkom konania doručené 13. a 14. marca 2006.

Okresný súd 10. apríla 2006 vyzval sťažovateľa (list expedovaný 31. mája 2006) na predloženie dokladov o jeho osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Adresátovi bola výzva doručená 1. júna 2006 a 13. júna 2006 boli požadované písomnosti predložené okresnému súdu.

Súdny znalec 12. apríla 2006 oznámil, že mu ešte nebol doručený súdny spis, a informoval sa na eventuálnu aktuálnosť znaleckého dokazovania.

Okresný súd uznesením zo 7. júla 2006 uložil sťažovateľovi zaplatiť preddavok v sume 6 000 Sk na trovy dokazovania, pretože u neho „*nie sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov*“.

Okresný súd 7. júla 2006 oznámil znalcovi, že súdny spis mu bude zaslaný po právoplatnosti uznesenia o preddavku na trovy znaleckého dokazovania.

Sťažovateľ 18. októbra 2006 podal proti uzneseniu zo 7. júla 2006 odvolanie. Krajskému súdu bol 2. marca 2007 predložený súdny spis sp. zn. 12 C 52/03. Okresnému súdu bolo 3. augusta 2007 doručené uznesenie krajského súdu z 12. apríla 2007, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie.

Okresný súd 22. augusta 2007 zaslal účastníkom konania uznesenie krajského súdu.

Súdny spis sp. zn. 12 C 52/2003 bol 27. augusta 2007 predložený ústavnému súdu k nahliadnutiu.

2. Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 12 C 52/2003. Predmetom tohto sporu je návrh na vyporiadanie BSM, ktorého skutkovú stránku ústavný súd obvykle posudzuje ako zložitú s prihliadnutím na predmet konania, pretože pri vyporiadaní BSM je potrebné zohľadniť časté protikladné stanoviská a úkony účastníkov konania (napr. rozhodnutia III. ÚS 298/04, III. ÚS 97/05, III. ÚS 192/05) a v týchto veciach je v zásade potrebné vykonať znalecké dokazovanie.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, k nej pripojených písomností a z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 12 C 52/2003 dospel ústavný súd k záveru, že v konaní okresného

súdu zatiaľ nedošlo k zbytočným priet'ahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V konaní na okresnom súde sa vo veci urobili procesné úkony vyvolané návrhmi účastníkov konania bez zbytočných priet'ahov, okresný súd konal priebežne, čo vylučuje záver, že v konaní došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu v prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03) alebo s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

S ohľadom na uvedené právne a najmä faktické skutočnosti neprichádza do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup všeobecného súdu po prípadnom prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie s'ťažovateľom označeného základného práva.

Preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní s'ťažnosť s'ťažovateľa považoval za zjavne neopodstatnenú a z toho dôvodu ju odmietol.

Keďže s'ťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi s'ťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2007